

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I., благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за полицијског писара треће класе среза љубићког Петра Павловића, полицијског писара исте класе среза јабланичког; за полицијског писара треће класе среза јабланичког Гаврила Николића, полицијског писара исте класе среза љубићког;

за полицијског писара треће класе среза лесковачког Светозара К. Петровића, полицијског писара исте класе среза тамнавског; сву тројицу по молби, и

за полицијског писара треће класе среза тамнавског, Радивоја Јоцића, практиканта среза поперског;

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 19. септембра 1908. год. у Београду.

КАЖЊЕНИ ЧИНОВНИЦИ

За разне службене неисправности кажњени су:

Г. Иван Ђонић, начелник окр. врањског, *укором*, решењем г. Министра Унутрашњих Дела од 20. ов. месеца ПН 17346. а за кривицу из § 43. т. 5. закона о чиновницима грађанског реда, и

Г. Јеремија Станковић, писар среза беличког округа моравског, губитком плате за десет дана, решењем г. Министра Унутрашњих Дела од 20. овог месеца ПН. 16942, а за кривицу из § 43. т. 6. закона о чиновницима грађанског реда.

СТРУЧНИ ДЕО

ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

(НАСТАВАК)

Ако се исправа делимично призна, онда се за истинито сматра само оно што је признато, а непризнато има се нарочито доказивати. Према овоме, ако окривљени призна само истинитост потписа на каквој исправи, то се самим тим из тога не може извести да и садржај исправе од њега долази

или да је исти њему познат, јер је могуће да је окривљени потписао празну хартију или да му је подметнут један акт који је он држао за други акт. У таквом случају суд, по одељку другом § 233, мора да испитује истинитост основа које окривљени наводи за своје незнање или за то да садржај није његов, и према свему, по свом нахођењу, има да оцени хоће ли и колико ће веровати наведеним основима окривљеног, а од те одлуке суда зависи постојање или непостојање истинитости исправе.

б) *Сведоцима* сведока, који су при издавању исправе били присутни, па били они потписани на самој исправи или не.

в) *Вештачењем* или *сравњивањем рукописа*. Да би се сравњивањем могла утврдити истинитост исправе, потребно је наћи несумњиви рукопис онога за кога се држи да је издавач исправе и то из времена из кога је и исправа са којом се има вршити сравњивање. Ако нема таквог рукописа, онда треба обазриво тражити, да он што напише пред истражником или судом, и с тим рукописом онда вршити сравњивање. За вештаке треба бирати добре познаваоце разних рукописа као: архиваре, учитеље писања и др. Хоће ли и колико ће вештачко мишљење о сравњењу рукописа служити као доказ о истинитости исправе, зависи од оцене суда. Закон у првом одељку § 233 наређује, да то суд реши „према другим околностима“. То значи, да вештачко мишљење само за себе, без других околности из којих би се такође изводила истинитост, не би било у стању да створи извесност, већ само вероватноћу. По том вештачком мишљењу и по другим околностима суд има да оцењује: хоће ли узети исправу за истиниту или не.

III. Употреба исправе.

Тек кад је истинитост исправе утврђена, може се она употребити као доказ. Ова се употреба по правилу састоји у *прочитавању* исправе, т. ј. исправа која треба да послужи као доказ има се прочитати на главном претресу: §§ 184, 185, 192, 205, 207. Прочитавањем се суду доставља, *до знања садржај* исправе из кога суд према доказним правилима има да цени истинитост или неистинитост чињенице, која не исправом доказује; прочитавањем се исто тако и странкама доставља до знања садржај исправе, да би ове могле дати своје изјаве, па евентуално и војевати противу исправе. И

начело јавности захтева, да се исправе на претресу прочитају, јер би било противно овом основном начелу, кад би судије из приватног читања сазнали садржај исправе. Цела се исправа не мора прочитати, већ само онај део којим се хоће нешто да докаже. Прочитавање врши председник суда или који од чланова суда, а то може да учини чак и деловођа, али никако странке. Како се прочитавањем добија доказ, то се она у протоко претреса мора назначити.

Сем прочитавањем, исправа се у неким случајевима може употребити као доказ још и простим *показивањем на увиђај*. На тај начин ће се исправа употребити онда, кад се доказ нема да добије из самог *садржаја*, већ из *постојања* (екзистенције) или *особине* исправе. У овом случају исправа је само предмет увиђаја н. пр. да се утврди постојање фалсификата менице, потребно је показати ту меницу на увиђај, ту се, дакле, гледањем или увиђањем а не прочитавањем употребљава исправа као доказ.

§ 40.

Оцена доказне снаге исправе.

Кад је истинита исправа на овај начин употребљена, онда остаје да се оцени њено дејство у поступку, т. ј. да се види какву и колику доказну снагу она има.

За оцену овога меродаван је *садржај* исправе. По садржају свом, као што је раније речено (§ 33 I), исправе нису самостално доказно средство, већ долазе у коју од других врста доказа. Исправа, дакле, или садржи у себи биће каквог кривичног дела које се увиђањем може да примети, или признање, или сведоцбу сведока, или вештачка мишљења, или какав основ подозрења.

1. Исправа или писмено може у себи *садржати биће* — *corpus delicti* — каквог кривичног дела или само поједина његова обележја, као н. пр. пашквила, изазивање на какав злочин или преступ, прављење лажних и недопуштено преправљање правих исправа и др. (§ 232 први одељак). Исправа се овде јавља као предмет на коме је или помоћу кога је извршено једно кривично дело. Доказ о постојању кривичног дела које се налази у исправи добија се *увиђањем* са или без вештака. Исправа је, дакле, овде само предмет увиђаја, а не и доказ о постојању кривичног дела. Доказ о томе, да ли н. пр. постоји кривично дело прављење лажне исправе, јесте увиђај који суд учини над исправом, а не сама исправа. У толико је погрешан први одељак §-а 232, у коме се вели да „исправа... може служити за доказ казнивог дела“, јер, као што видимо, исправа је само предмет увиђаја, а увиђај са или без вештака је доказ о постојању кривичног дела. То је наређење погрешно још и у томе, што се доказ о бићу кривичног дела исправама доводи у зависност од доказа кривичног оптуженог, што „исправа или писмено може служити

за доказ казнивог дела, у колико је доказано, да оно од оптуженог произилази.“ Јер једно кривично дело може постојати без обзира на то, да ли је кривац познат или не. И у случају кад се не зна ко је исправу издао, ако она у себи садржи кривично дело, увиђај ће бити доказ о постојању тога дела¹.

2. Исправа може у себи да садржи *признање* окривљеног. У том случају признање се има ценити по свима правилима која за признање вреде. Писмено које у себи садржи изречно признање сматра се само као ближи основ подозрења из т. 1 § 123, који тек у друштву с другим основима може дати потпун доказ против оптуженог (други одељак § 232). Међутим, кад протоко саслушања, који је испедник у законској форми начинио, садржи признање окривљеног, онда то признање служи као потпун доказ. Ако оптужени на главном претресу пориче, онда се до признања долази прочитавањем протокола саслушања у коме се налази његово раније признање.

3. Исправа може садржати и *сведоцбу сведока*. Та ће се сведоцба оцењивати по свима правилима која важе за сведоцбе сведока. Ако приватна исправа, н. пр. писмо, садржи вансудску сведоцбу, онда она може послужити само као удаљенији основ подозрења а никако као доказ. Јер закон даје доказну снагу сведоцби само тако, ако је учињена пред испедником или судом, и ако је на њу положена заклетва. Из тога, што наш закон (т. 7 § 229) не тражи да сведоцба мора бити дата усмено на главном претресу, изилази, да ће се јавне исправе које у себи садрже сведоцбу дати у генералној истрази или у прелазном поступку, имати прочитати на главном претресу, и у том случају ће писмена сведоцба вредети као и усмена на главном претресу. Писмена сведоцба изузетно ће се употребити за доказ у овим случајевима: а) кад се краљича и наследник престола саслушају у двору или месту пребивања према § 115; б) ако је раније испитани сведок умро, или душевно оболео, или је толико болестан да на претрес не може доћи, или се не зна где је или би се на њега морало дуго чекати (§ 184 први одељак); в. кад се сведок на главном претресу не сећа неких околности онда ће му се прочитати његов ранији испит о томе; г) кад оптужени признаје дело, суд може наредити да се само прочитају сведоцбе оних сведока, који не посведочавају признање оптуженог.

(наставиће се)

Д-р Бож. В. Марковић

¹) Rulf, Commentar II 116**РЕОРГАНИЗАЦИЈА ПОЛИЦИЈЕ У ФРАНЦУСКОЈ**

Питање о реорганизацији полиције, које је данас, с обзиром на све већи и већи напредак криминалиста, више мање, на дневном реду готово у свима културним државама, постало је у Француској акутно у току неколико последњих година. Већ је три године како се о њему дискутује и у јавности и у парламенту, а почетком ове године о њему се почело дискутовати и у чувеном француском

удружењу „*Société générale des prisons*“ које га већ неколико месеци претреса уз учешће најпринципалних стручњака у овој ствари.

И важност дискутованог питања, и компетенција с којом је оно дискутовано, и општи карактер већине истакнутих идеја, заслужују по свему и пажњу наше јавног мњења, јер је и реформа наше полиције већ одавно на дневном реду. Ово последње управо нас и побуђује, да у току даљег излагања резимирамо ток ове важне дискусије, а да би се она

што боље разумела, изложићемо претходно у најопштијим потезима, организацију полиције у Француској.

У Француској нема, или боље рећи више не постоји министар опште полиције, већ су полицијске атрибуције, као и све остале гране администрације, поверене једном одељењу министарства. То је министарство унутрашњих послова од кога зависе полицијски органи у Француској, и које својим наредбама, расписима, општим или делимичним учствима и својим правом надзора над разним адми-

вистративним агентима са чисто полицијског гледишта, централише све што се може централисати, и на овај начин осигурава вршење полицијске власти у Француској. Поред овога, директна улога министарства у полицији још је више појачана његовим специјалним комесарима, који су прави агенти државне полиције.

Одељење министарства унутрашњих послова, које се стара о полицији, јесте *Одељење Опште Сигурности*, које зависи једино од министра унутрашњих послова, и чија је организација дефинитивно утврђена законом од 31. марта 1903. год.

Директор овог одељења, као заступник министров у полицијским пословима, врши своје дужности помоћу пет одсека, три генерална контролора, две бригаде активних агената и специјалних инспектора и контролора.

Задатак је одсека да проучавају питања, која се појављују у обављању полицијске власти на целој територији, да израђују расписе и упутства и да воде кореспонденцију.

Три главна контролора за спољну службу сигурности имају дужност да контролишу полицијске чиновнике и органе, да решавају сукобе између њих и да воде дисциплинске истраге. Али се њихова улога не ограничава само на оване. У извесним случајевима они, као заступници директора сигурности, врше нарочите мисије поред локалних власти. Ово поглавито онда, кад природа полова захтева директну измену погледа између ових власти и централне.

Двема бригадама инспектора, којима стоје на челу специјални комесари, поверена су тражења и истраге, које непосредно предузима Одељење Сигурности, било због њихове природе било у циљу брзине.

Што се тиче специјалних комесара, о њима ће се доцније детаљно говорити.

Полицијски чиновници и агенти

Чиновници, којима су поверене полицијске атрибуције, јесу: *окожни начелници (préfets) срецки начелници (sous-préfets), и председници општине (maires)*, а органи преко којих они ове атрибуције врше јесу: *полицијски комесари* и нижи органи са разним именима: *агенти, улични позорници, чувари, жандарми и пољски чувари*. Поред овога, шумски и приватни чувари, и ако не потпадају под власт окожних и срецких начелника — већ само ступају у службу по њиховом одобрењу — по самој природи својих функција помоћници су јавне силе, и с тога морају бити увршени у ред њених органа.

а) Окожни и срецки начелници

Како по своме положају у административној јерархији тако и по својој огромној надлежности, окожни начелник први је чиновник, који под надзором министра унутрашњих послова обавља полицијску власт.

Као делегат и представник извршне власти у округу, у коме има да осигура ред, окожни начелник предузима, с једне стране, све мере опште полиције, а с

друге, опет, надзирава и контролише општинске председнике, и у извесним случајевима, узима у своје руке њихову власт.

У сенском округу, с обзиром на важност Париза, као столице владе, полицијске дужности поверене су специјалном чиновнику (*le préfet de police*).

Исто тако и у департману Роне, атрибуције окожног начелника у полицијској материји предмет су посебних законских одредаба с обзиром на популацију и увећавање вароши Лиона.

Срески начелник је, пре свега, префектов агент инструкција и посредник између овога и општина; он нема право издавања законодавних наредба. У извесним случајевима, међутим, било да би се скратили рокови било да би се избегли премештаји, закон је доделио среским начелницима извесне атрибуције, које припадају окружним начелницима. Не треба, најзад, заборавити, да и срецки начелници долазе у ред оних цивилних власти, које имају права на употребу оружане силе.

б) Председници општине

Председник општине први је општински чиновник и закон му је, као таквом, поверио полицију у атару општине. Према чл. 91. зак. од 5. априла 1884. год. „он се стара, под надзором више администрације, о општинској и пољској полицији, и извршује одлуке виших власти које се на ове односе.“ Члан 97. истог закона побројао је објекте општинске полиције, а специјални закони развили су више атрибуција, обухваћених овим набрајањем, и прецизирали власт општинских председника у овим материјама. Помињемо нарочито закон од 21. јуна 1898. год. о пољима и закон од 15. фебруара 1902. год. о јавном здрављу. Општински је председник још и представник централне власти у општини, и као такав има дужност да се стара о извршењу мера опште полиције у својој општини.

Додајмо још и то, да је општински председник и официр судске полиције, и да има права на употребу оружане силе за одржање јавног реда и извршење закона.

в) Комесари и агенти полицијски

Полицијски комесар — чиновник за одржање јавног реда и мира — стављен је под власт окожног начелника, а где нема овог под власт срецког начелника, у свему што се односи на општу полицију, а под власт општинског председника за вршење општинске полиције. Власт његова простире се на целу територију општине за коју је постављен, и ако би ова у погледу полицијском била подељена на више јединица. Чак и онда, кад је полицијски комесар специјално наменован за једну од ових јединица, ипак се његова надлежност простире на целу општину. Ако у једној вароши има више комесара, макар само и двојица, један од њих — *главни комесар* — шеф је осталих, и старији је

од њих за једну класу. Главни комесар одговоран је за целу полицијску службу у општини и у сталном је односу са вишим властима.

Комесари полицијски, као прости делегати префекторалне и општинске власти, немају, са гледишта административне полиције, право издавања законодавних наредба, али су зато официри судске полиције и помоћници прокуратора републике. Поред овога, комесари полиције врше дужност државног тужиоца у местима где постоје полицијски судови.

Поред општинских комесара, постоји још једна категорија полицијских комесара, који стоје непосредно под министром унутрашњих дела; то су *специјални железнички комесари*.

Комесари ови установљени су први пут краљевом уредбом о железницама од 25. новембра 1846. год., али је њихова организација дефинитивно утврђена декретом од 22. фебруара 1855. год., који је и данас у важности. Према одредбама овог декрета, они имају исту власт коју и полицијски комесари.

Члан 2. декрета 1855. год. допунио је организацију железничких комесара завођењем специјалних инспектора, који се постављају решењем министра унутрашњих дела и врше дужност под управом железничких комесара.

Круг атрибуција специјалних комесара и инспектора био је у почетку ограничен на железничку пругу за коју су били одређени, али је декрет од 20. децембра 1893. год. проширио јурисдикцију комесара и власт инспектора на цео департман њихове резиденције. Исто тако и њихов број, који је у почетку био веома скроман, увећавао се постепено, према приликама и са развојем железничке мреже, док најзад није у овом правцу достигао свој максимум 1893. год. услед учестаних анархистичких атентата. Од пре неколико год. број овај постепено се смањује, и смањиваће се све докле, док не буде сведен на цифру која ће бити довољна за редовну и правилну службу.

Атрибуције специјалних комесара и инспектора не ограничавају се само на репресију злочина и престапа, извршених на железничкој станици и прузи; њима је још поверена и служба против шпијунаже, од како је ова из министарства војног пренета у надлежност Одељења Опште Сигурности. Најзад, како се њихова акција може распростраити и на цео департман њихове резиденције, министар унутрашњих дела, од кога они искључиво зависе, налази у њима драгоцене помоћнике опште полиције. У извесним варошима они још врше и дужност државних тужиоца пред полицијским судовима, али ово само по изузетку.

Агенти полицијски, без обзира на име: улични позорници, чувари и т. д. општински су службеници, под влашћу полицијског комесара, а где овог нема, под непосредном влашћу председника општине. Кад су позвани да силом потпомгну извршење закона и законитих одлука, или кад имају да ухвате, притворе

I. Одредбе материјално-правног садржаја.

(НАСТАВАК)

При издржавању једне казне лишења слободе само од два месеца не може бити говора о поправци, а исто тако није истинит ни други моменат, да ће се условно отпуштеном олакшати прелаз из потпуне неслободе у неограничену слободу. Јер је ово интернирање, које је кратко време трајало, било у животу осуђенима само једна пролазна епизода: нису потребна тек нарочита средства, да се он понова навикне на слободу. Од једне тромесечне казне лишења слободе одузети накнадно један месец значи непознавати велику криминално-политичку идеју, која постоји код ове установе, и наивно подражавати туђе установе. Свакојако се да разумети, зашто је пројекат овако ступио; он је имао пред очима мисао, да код нас највећи део казна лишења слободе не прелази 3 месеца. Ако се дакле неће да највећи део просто лиши овог благодејања, то се веровало, да се мора узети овај минимум. Ипак је овакво мишљење погрешно. Управо условни отпуст могао би нас ослободити од погрешне праксе, да се у већини случаја изриче тромесечна казна лишења слободе. С тога треба услован отпуст зајемчити код казне лишења слободе чији је износ најмање 6 месеци. Истовремено с тим треба повисити рок за пробу на 1 годину најмање.

Претпоставка је овог отпуштања, као што је поменуто, да се осуђених за време свога интернирања добро владао и да се може очекивати, да се он без опасности за друштво може пустити у слободу. Ово је једино тачно становиште. Не може издржати критику, кад се захтевају докази поправке у заводу, једно с тога, што би на тај начин онима „сталним гостима“ завода, који су најлукавији најпре испало за руком, да се покажу заслужни условног отпуста, с друге стране, што се доказ, да ли се осуђеник у ствари поправио, може добити, тек кад он буде у слободи. Али ако треба да се одговори на питање, да ли ће се онај, који треба условно да се пусти, у слободи владати безпрекорно, то није довољно, да се има у виду само његово понашање за време издржавања осуде у заводу, већ се шта више мора водити рачун и о односима, у које се осуђеник враћа по своје отпуштању.

Пошто се по пројекту ствар тиче само малолетника, то је код условног отпуста стало до тога, у какве се породичне односе враћа онај, што ће да се отпусти, да ли не постоји каква опасност за њега од стране његове околине и т. п.

Од нарочите је важности, да ли ће отпуштени наћи стално занимање. О овој околности водио је пројекат особити рачун, што налаже власти, која извршује казну (суду, управи казног завода), да

и пред надлежни суд изведу окривљеног, оптуженог или осуђеног, уподобљавају се агентима државне власти и оружане силе. Ово бива и у оним случајевима, кад по наредби општинске власти врше поверени им надзор.

г) Жандармерија

Жандармерија је оружана сила за одржање јавне сигурности, осигурање реда и извршење закона; она се нарочито стара о сигурности поља и путева за јавни саобраћај.

По природи своје службе жандармерија је, и ако стоји под влашћу министра војног, стављена у атрибуције министра унутрашњих послова, правде, морине и колоније.

Министар унутрашњих послова има права да издаје жандармима наређења, које се тичу опште полиције и сигурности државе; он исто тако може наредити, пошто претходно извести министра војног, да се жандармеријске бригаде, у случају изванредне службе, концентришу.

Надзор, који жандарми врше над бив. осуђеницима, скитницама, просјацима и свима сумњивим личностима у опште, спада у ресор министарства унутрашњих послова.

Жандармерија не може оперисати ван повереног јој реона, осим по специјалним наређењима и у случајима неодољиве потребе, као н. пр. приликом јурења за зликовцима.

а) Пољски, шумски и приватни чувари

Пољски су чувари агенти, чија је главна дужност да чувају пољске усеве, плодове и сопственост сеоску сваке врсте, али су они у исто доба дужни и да припомажу одржању јавног мира. То је, с обзиром на ове њихове двогубе атрибуције, што је за њихов пријем у службу, који зависи од општинског председника, потребно одобрење среског начелника (у срезовима са окружним местима ово одобрење дају окружни начелници). Чл. 9. кривич. суд. поступка увршћује пољске чуваре у органе судске полиције.

Шумски чувари агенти су за надзор над шумама и за репресију шумских преступа и иступа. О свему што интересује јавно спокојство дужни су извештавати комесаре који их, на случај изванредне потребе, могу употребити за полицијску службу.

Приватног чувара може држати сваки појединац за заштиту своје домене, само што је за ступање у службу потребно одобрење среског начелника (или окружног ако је у срезу окружно место). Чувари ови полажу заклетву и стоје под надзором прокуратора републике и главног прокуратора, а имају, у принципу, иста права и дужности као и пољски чувари, у границама територије која је поверена њиховом надзору.*

* * *

Као што смо раније поменули, питање о реорганизацији француске поли-

* Ови редови о организацији полиције у Француској узети су из дела La police (extrait du repertoire du droit administratif), Paris, 1905 год.

ције претреса се већ неколико месеци у Société générale des prisons. Претрес је отпочет читањем реферата г. Дриуа, генералног прокуратора при апелационом суду у Орлеану. Ми жалимо, што нам је немогућно, да у целости изнесемо овај исцрпни реферат г. Дриуов о данашњим манама и недостацима француске полиције, јер нам простор листа то не допушта, али ћемо се зато потрудити да што тачније резимирамо његову суштину.

Пошто је претходно констатовао важност и актуелност истакнутог питања, референт је, у главном, казао ово:

Од куда долази то, да се јавно мњење данас толико интересује за решење једног питања, према коме је толико дуго времена било равнодушно? Је ли се криминалитет толико модификовао и развио да је постао нова опасност за друштво? Од извесног времена много се говори о умножавању злочина, а нарочито оних које немоћна полиција оставља без санкције, и ово је тачно, али не и довољно да објасни изненадно негодовање противу немоћи полиције. И ако изгледа, да је надмоћност преступа, у којима се манифестују интелектуално развиће и прогрес цивилизације, један од најважнијих карактера модерног криминалитета, ипак бојазан јавног мњења не долази од ове стране. За његову пажњу према злочинима, а нарочито крвним, има се захвалити судској репортажи и ревносном публиковању сензационих афера. Утакмица појединих листова у овом правцу, у циљу задовољења радозналости читалаца, имала је за последицу, узгред буди речено срећну, да питање о реорганизацији полиције извуче из веома ограничене домене, у којој је до сада било. Оно је дошло на дневни ред, не само пред научна друштва, већ и пред ширу публику, која његово решење захтева од надлежних фактора.

Јесмо ли довољно заштићени? — питање је које сваки грађанин има права да упуту држави, не само кад је реч о заштити државне границе, већ и кад је реч о унутрашњој сигурности. Ова заштита је, пре свега, један од битних атрибута сваке владе, и најзад: грађани за њу плаћају. Нерачунајући општинске буџете, француски грађани дају државној благајници око 53 милијуна динара за издржавање жандармерије и полиције.*

Одговор на ово просто питање мора бити несумњиво афирмативан с обзиром на број агената, који се по дужности старају о заштити личности и имовине француских грађана. Пошто их има читав легијон, то их г. Дриу и не набраја.

(НАСТАВИКЕ СЛЕДУЈУ)

Д. Ђ. Алимпич.

* По буџету за 1908. год. жандармерија у Француској стаје 33,580.597 дина; републиканска гарда 5,737,443 дина; полицијски комесари 2,826.000 дина; полиција сенског департмана 2,669.890 дина; париска полиција (субвенција општинској полицији) 11,044.605 дина; Лион са околином 2,037.836 дина, и тајна агенти опште полиције сигурности 1 милион динара.

води рачун да у споразуму са старатељском влашћу или органима, који воде такву бригу, згодно смести тако отпуштена лица и упути их на поштenu зараду. Истовремено могу отпуштенима бити издати упути у погледу њиховог владања и понашања, особито може им бити забрањено бављење на извесним местима и наложена дужност јављања сваке промене места становања. Опозивање се врши на исти начин као и код условне осуде; у томе се правцу може упутити на оно што је горе речено. Условни се отпуст може опозвати само до истека 6 недеља по року за пробу. Ако при истеку овога рока за пробу постоји против условног отпуштеника какво кривично ислеђење, то се условни отпуст може опозвати за време од 6 недеља по извршености тако свршеног ислеђења. Ако се оптуженик добро владао, сматра се да је казну издржао.

Давање условног отпуста врши на тражење осуђеника или власти која извршује казну Виши Земаљски Суд (Апелациони судови). Тиме је код нас избегнут сваки траг, као да је условни отпуст предаја права помиловања у руке власти која извршује казну, што се свакојакo има одобрити. Али се не може одобрити, што пројекат, као § 23. царевинског казн. зак., условни отпуст везује у принципу за пристанањ осуђеника. Треба помислити на то, да се ова установа руководи принципима целисходности, да је она модификација извршења казне, па се онда не може њена примена чинити зависном од тога, да ли је онај кога се тиче дао пристањак за то. Свакојакo да нема нико — на ни за време зиме! — право на интернирање у казнени завод. Околност, што се отпуштенику налажу извесна ограничења, не може му уступити право, да одбије пријем условног отпуста; ипак се не може оспорити, да је и ограничена слобода ипак боља но апсолутна неслобода у казненом заводу. Ово се становиште у толико пре мора задржати према пројекту, што се према њему ствар тиче само малолетника.

Б. Рехабилитација.

Можемо се радовати, што је пројекат предвидео и установи рехабилитације. Мисао, да један осуђеник, чија је кривица према друштву већ избрисана из успомене, има да испашта своју кривицу још и даље по издржању казне, тиме што мрља осуде остаје на њему кроз цео његов живот, у толико је несношљивија, у колико се ствар тиче малолетника. Просто се не може помирити са осећајем правичности, да му се још у доцнијем добу пребацује његово детињско лакоумље, и да се исто стално без милосрђа понавља у његовом уверењу о владању. Ово се има одбацити и са гледишта криминалне политике, пошто се на тај начин под извесним околностима доводи у опасност цео социјални положај дотичног лица и ово просто гони на злочинство. Несумњива је потреба паралисања ових последица у форми рехабилитације. Али није несумњива форма у којој се ова рехабилитација има вршити. Пошто пројекат у чл. V. уништава код малолетника све

штетне последице, које су скопчане са каквом казненоправном одлуком, било да су оне скопчане са казним закоником или каквим другим законским наређењима, могла би се ствар тичати само одстрањења факта осуде у обиму права. У том погледу изгледа, да је довољна управ *rehabilitation de droit*. Пошто је усвојена ова форма, задовољно се пројекат са простом социјалном поправком, и то с правом. Ово се становиште мора задржати и за будући казнени законик. Нетачно је, кад се давање рехабилитације везује за доказ моралне поправке. Јер се с једне стране мора на то мислити, да се факат, да ли се неко у ствари морално поправио, не може у опште са сигурношћу утврдити. Такве промене избегавају опажање трећих, може се само с обзиром на извесна спољна факта, као стално занимање, уздржавање од пића и коцке, псдних испада и т. д. више или мање то узети као сигурно.

Али захтев моралне поправке не стоји у сагласности ни са појмом кривице. Пошто ова није у неморалности учиниоца, већ у сукобу са правним поретком, то мора бити довољно и за потпуно одстрањење правних последица, које су скопчане са кривичним делом, ако онај, који има да се рехабилитира не дође понова у сукоб са законом. Да ли је ово недолажење у сукоб са законом у ствари последица моралне поправке, или простог разумног суђења, да ли је паметније живети у границама права, пошто друштво предузима немилосрдну селекцију неупотребљивих елемената, то је потпуно равнодушна ствар за област права. Али не долази на последње место, да се и о томе мисли, да свака кривична осуда не даје право да се закључи о постојању моралне пропасти, пошто има читава једна врста деликата — треба се сетити само нехатних радња, деликата административне природе и т. д. — чије извршење нема никакве везе са неморалношћу.

Ови су разлози одвели увођењу *rehabilitation de droit*. Сама она, задовољавајући се једино протеклом времена, састоји се у природној тенденцији развића казненог права. Њено је особито преимућство, што с једне стране наступа *аутоматски* и не захтева поновно изношење пред свет деликта, на који се већ заборавило, с друге стране што искључује сваку самовољу у њеном давању.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

Др. Д. М. Суботић.

СУЈЕВЕРЈЕ И ЗЛОЧИН

један случај из праксе управника дрезданске полиције

Кетиг.

(СВРШЕТАК)

Као што већ поменуемо и то је писмо писао А. Изгледало му је дуго чекање док Б. набави новаца у већој количини, те му је ово била згодна прилика да дође бар до 50 марака, верујући да ће

на доношење новца нагнати Б-а нарочито претња крвном осветом. И није се преварио; Б. је, из страха од ђаволове освете донео тражени новац. А. га је узео и одмах проћердао, но из обааривости, познатим путем, пошаље једно писмо Б-у од стране ђаволове, којим му он одбија давање података о имању женином, али му потврђује пријем 50 марака, „колико је одобрио у његовом конту“.

Крајем марта месеца 1906. године испоручи А. опет једно писмо Б-у, у коме му саопштава да је наименован за друга ђаволовог („Kareist“), и да ђаво, „цар“, хоће лично да говори с њим на гробљу, око 12—1/2 сата ноћу. Треба само да понесе писмено, којим се обавезује, да се предаје потпуно ђаволу, и душом и телом; ту обавезу треба лично да преда ђаволу на тај начин, што ће му је бацити пред ноге. И то је све Б. поверовао, те оде у означено време на гробље, где заиста нађе на једном гробу једну забуљену прилику, која му се представља као „Цар Луцивуге“, објављујући му, да ту доле лежи закопано благо, од кога он има да добије три милиона.

По том се нижу писма, која сва иду на то, да утврде Б-а у уверењу, да А. посредује заиста у општењу са ђаволом, и да најзад једном измаме тражених 3000 марака. У једном од последњих писама, које је адресовано Б-у „члану тајног удружења слободних зидара“ препоручује се Б-у да што пре набави 3000 марака, јер је недавно пало на Дрезду 25 милиона, пошто је ђаво врло широке руке; од 3000 марака добиће 3 милиона, а од 10000 марака постаће 20 милиона марака! — Б. је све то веровао и готово све могуће покушавао да дође до тражених 3000 марака.

У лето 1906. године прочита Б. у једним новинама, како је неки човек изгубио новчаницу од 500 марака, и замоли А. да хипнотизује В-а, не би ли од њега сазнао, где се налази изгубљена новчаница. А. удеси, као и обично, хипнотизовање, и В. у заносу рече, ако Б. донесе 50 марака на клупу у Р., сазнаће из писма ђаволовог, где се налази новчаница од 500 марака. Б. то одмах поверује, узјами од једнога познатика 50 марака и однесе их ноћу на означену клупу. Кад је сутра дан отишао на исто место новца више није било, пошто га је А. однео, већ на место тога нађе једно писмо ове садржине: сопственик изгубљена новчаница од 500 марака нашао је исту у том међувремену; Б. треба већ једном да донесе 3000 марака; најновијих 50 марака „одобрени су у његовом конту“. Па и у њему није изостала претња: ако Б. не донесе ускоро 3000 марака, духови ће му се почети крваво светити. На писму је опет био потпис „цар Луцивуге“.

У вече истога дана нађе Б. на кућним вратима прикуцано писмо од цара Луцивуга (које је, као и обично, писао А.), у коме му ђаво поново саопштава, да ће му се крваво осветити, и да ће бити пробуржен, ако одмах не набави 3000 марака. То је било крајем лета 1906. год. Од тада је Б. живео у непрекидном страху, да ће ђаво заиста привести своју

претњу и у дело ако не набави свих 3000 марака. За то удвоји снагу, не би дошао до траженога новца. Али готово сва мука би узалуд; успео је само толико, да му је један човек обећао, да ће му крајем године узajмити 3000 марака. 10. децембра 1906. г. дође у стан Б-ов жена А-ова и донесе му једно писмо од стране ђавола, које је у ствари писао њен муж.

У том писму питао је цар Луdivуге Б-а, зашто га тако дуго нема и за што није узео толику масу писама, које му је познатим начином слао, за то мора да плати 57 марака казне и да их пошаље на клупу код гробља. Он је сада имао да да пуномоћје жени А-овој, да она новац донесе ђаволу, а да њен муж нема више никакве везе с њиме. И то се писмо завршавало претњом: духови ће се крваво осветити, ако не пошаље тих 57 марака. Б. није имао више од 20 марака, и у великом страху даде их одмах жени, опуномоћивши је у исто време, да она у будуће буде посредник између њега и ђавола. Само ју је упитао, зар се као жена не плаши да иде ноћу по гробљу? Она је одговорила, да се не плаши, а добивши новац није однела на гробље у »ђавоље поштанско сандуче«, већ своје мужу.

Идућих дана Б. се узалудно трудио да дође до новца, да би исплатио и оних осталих 37 марака. Пошто су му сви покушаји остали без успеха, он се обрати на А. с питањем, да ли би можда могао тих 37 марака да исплати ђаволу у ратама. Б. на то добије преко А-ове жене у писму одговор, у коме »цар Луdivуге« пристаје да му остали новац исплати у три рате, 12., 15. и 22. децембра, али само то мора бити тачно, јер он зна шта га чека, ако му је новац милији него живот.

Б. ни сада није могао набавити потребна новца. Да би доказао ђаволу, да он то не чини из рђаве намере, 16. децембра, 1906. даде А-у 2.50 марака, последњи свој готов новац, да га овај преко жене испошље ђаволу; но А. је и тај новац употребио у своју корист.

Међутим дође крај и свему овоме на тај начин, што је полицији доставио ову превару један човек, од кога је Б. тражио новца, износећи му у каквој се огромној незгоди налази.

Ну и сада се Б. толико плашио »освете и казне духова«, да је одбио давање ма каквих података истражном чиновнику. На говор је био нагнан тек онда, кад му је чиновник казао, да он и иначе сам стоји у вези са духовима, те да ће и без њега моћи сазнати како је цела ствар текла. Тек тада је нестало у њега страха да ће тиме налутити ђавола и потанко исприча све своје везе и обавезе.

Вођеним ислеђењем противу А. утврђени су сви горњи наводи и најзад је осуђен за дело стицаја преваре и изнуде на шест месеци затвора и три године губитка грађанске части.

Берлин 1908.

Д. В. Бакић.

ПОСТУПАК ОПШТИНСКИХ СУДОВА У ГРАЂАНСКИМ ПАРНИЦАМА И ПОСТУПАК ИЗБРАНИХ СУДОВА

од Ал. Н. Стевановића, судије.

Књига ова има задатак и тежњу, да општинским судовима омогући правилно и закону саобразно суђење грађанских спорова бар што се тиче формалне стране ових.

Ако узмемо у обзир тај факат, да општински судови суде скоро две трећине грађанских спорова што их наш сељачки свет у опште има; ако се узме у обзир да су судије — кметови — махом неписмени; да су деловође, који руководе извиђајима и пресуђењем без потребне претходне спреме и положених испита, онда се мора признати, да је појава овакве једне књиге од неоцењиве користи.

Она је још од веће користи по томе, што је начин излагања тако практичан, а стил тако популаран, да ће бити са свим приступачна онима, којима је намењена.

Задовољити све захтеве формалног закона у једном правном процесу, значи у пола омогућити и правилну примену материјалног закона.

Колика је, пак, то корист и за наше правосуђе у опште и за власти, чијој оцени подлеже пресуде општинских судова, то ће знати и правилно појмити сваки онај, који је ма којим поводом био у положају да види, како су пресуде општинских судова далеко од сваке форме једнога таквог акта и скоро увек у сукобу са материјалним законима.

Ми нећемо да разбирамо, да ли то баш увек долази услед неспособности, али признајемо, да бар две трећине погрешака имају свога извора у овој околности.

Књига ова, као што рекосмо, свешће те погрешке на половину, ако општински часници буду пажљиво проучили оно што она пружа, јер она пружа много више од свију оних написа, који су до сада у овоме погледу постојали.

Она је први озбиљан уџбеник за општинске деловође и све оне, који се овим пословима баве, за правилну примену закона у грађанском судском поступку.

На сваки начин, и ако је врло добро у опште уређена, има и она одељака, који су могли бити друкчије распоређени.

Тако, говорећи у одељку о тужбама могло би се одмах ту нагласити, како се ова доставља парничарима, чије се место пребивања не зна, јер је она напомена на стр. 71. доста неучљива, јер се писац држао реда из грађ. суд. поступка.

Тако један општински писар, који већ има ову књигу, а има у општини случај § 364. грађ. суд. пост. није се умео послужити напоменом на страни 71. ове књиге, него је тражио лично обавештење од својих пријатеља, којима су ове ствари знане.

Не можемо се, даље, сложити са одељком XXIV који говори о наплати такса.

Тако, тамо се вели, да се сем оних такса из §. 23, грађ. пост. наплаћују код општинских судова и све оне таксе из

т. 1, 2, 3, 15, 19. и 30 зак. о таксама у маркама, а то међутим, није тачно.

Није, тачно велимо, јер је по начелу постављеном у т. в. члана 1. закона о таксама, такса на писмене представке, као што су молбе, жалбе и т. слично, (т. 1. тарифе) наплаћује само онда, кад се ове подносе државним властима, а никако и код општинских власти.

Даље, такса из т. 3. таксене тарифе не наплаћује се за уверења, која издају општ. власти, него она из т. 97. таксене тарифе и то у новцу.

Што се тиче такса из т. 15, 19. и 20. таксене тарифе, за њих је г. Министар финансија расписом својим од 17. априла ове год. ПрБр. 15584. наредио наплату и код општинских судова, али је, по нашем мишљењу, ово погрешка, јер се код општинских судова наплаћују само оне таксе које помиње одељак ж. зак. о таксама, као што се види из тач. 98. истога закона, јер да се је хтело друкчије, онда би се то изречно поменуло, као што је учињено за таксу из т. бр. 87, 87 а и 88.

Али све ове напомене далеко су од тога да умање вредност ове књиге, и ми је топло препоручујемо свима општинским деловођама и писарима, свима осталим општинским часницима, као и свима онима, који по природи својих послова воде честе спорове код општинских власти.

Из предговора ове књиге видимо, да се писац носи мишљу да изради и поступак за суђење иступних кривица.

На сваки начин, и таква књига не би била на одмет општинским часницима, али би ми саветовали писцу, да пре тога било у погодним чланцима, било у облику тумачења, популарише извесне одредбе из грађанскога закона, као н. пр. о својини, државини, куповини, продаји, кирији, накнади, застарелости и т. д. те да омогући и правилну примену материјалног права.

Оваква књига била би допуна ове прве, и после њене појаве правосуђе код општинских судова добило би нов облик.

Цена је књизи 2.50 дин. а може се добити код писца у Неготину а и по свима добро уређеним књижарама у Београду и унутрашњости.

Димитрије С. Калајић.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општине љубераћке, актом својим Бр. 1657; суд општине белушке, актом својим Бр. 780; суд општине александровачке (срез жупски) актом својим Бр. 3948, и деловођа општине бањске у срезу пчињском, питали су:

»По тачци 5. члана 109. зак. о општ. председник општ. суда изриче казну затвора од 24 часа, или новчано од 1—10. динара, за непослушност.

Исто тако по II. одељку чл. 110 закона о општинама, непослушног може и кмет осудити на 24. часа затвора, или од 1—5 динара новчане казне.

Ове пресуде извршне су.

По члану 111. истог закона, председник и кметови о свима својим пресудама (чл. 109. и 110.) извештавају у року од три дана општински суд, који их одмах уводи у протокол суђења.

Из ових се одредаба може извести закључак да није потребно претходно протоколарно саслушање непослушног, док по чл. 11. Устава, нико не може бити осуђен док не буде саслушан.

Услед тога, изрицање и извршење ових пресуда не врши се једнообразно, по свима општинским судовима, јер у неким општинским судовима председник и кметови изричу ове пресуде без претходног протоколарног саслушања непослушног, и о томе извештавају општински суд те их овај уводи у књиге извршења и извршава; а у неким пак, бојећи се повреде чл. 9. и 11. Устава, подносе реферат противу непослушника општинском суду, те их овај најпре саслуша па онда изричу пресуду, и онда их општински судови понова позивају те им исту саопштавају и тек онда извршују.

У интересу једнообразности у примени наведених законских прописа и правилнијег разумевања истих, моли се уредништво за што скорије објашњење о томе: је ли приликом кажњавања непослушника, по наведеним законским прописима, потребно претходно протоколарно саслушање непослушног код општинског суда, као и саопштење пресуде или не?

Суд општине белушке нарочито је истакао случај, да је првостепени суд ужички, поводом жалбе једног осуђеног, поништио осуду, коју је изрекао председник по члану 109. тач. 5. зак. о општинама, и ако се у закону вели да су ове осуде извршне, па пита шта ће да ради.

Суд, опет, општине љуберађске наводи како појединци, овако осуђени, пошто издрже казну, подижу кривичне тужбе против председника и кметова за повреду чл. 9. и 11. Устава па пита: да ли ће они одговарати или не, и шта у опште треба учинити, те да се избегне одговорност и врше наређења чл. 109. и 110 зак. о општинама?⁶

На ова питања одговарамо:

Ово питање није ново, јер је оно до сада постављано од многих општина и у разним облицима.

Ми смо на исто одговарали и у 1906. па и у овој години, и сада би требало да откажемо сваки даљи разговор о овоме.

Али кад се у један мах јављају са овим питањем три општинска суда и један деловођа, онда значи: да је ипак велики број општина необавештени, било што су часници слабо пратили обавештења, која смо ми давали, било што су променом часништва дошли нови људи, којима је ово непознато.

Из ових разлога, а и са тога што је сада изнесено и гледиште првостепеног суда на ову ствар, са којим ми нисмо

сагласни, ми дајемо, по овој ствари, и последњи пут ово обавештење.

Дакле: Уставом од 5. јуна 1903. године, који у своме чл. 11. поставља правило, да нико не може бити осуђен, докле не буде надлежно саслушан или законим начином позван да се брани, уведен је у живот закон о општинама од истог дана, који у својим члановима 109. и 110. дозвољава, да кметови и председници могу изрицати и извесне казне над непослушницима, и да су њихове пресуде одмах извршне.

С обзиром на прилике, у којима се налазе председници и кметови кад изричу казне у смислу чл. 109. и 110. закона о општинама, не може се тражити, да они воде формалне извиђаје, какви се траже полицијском уредбом и кривичним судским поступком.

То се не може, велимо, тражити од њих, јер они ове казне махом изричу ван општинске суднице, много пута и ноћу. н. пр. приликом гашења пожара, у пољу приликом разних извиђаја, кулука и томе слично, те је физичка немогућност да се непослушни писмено саслушавају и пресуде доносе, него је довољно кад се усмено позову од стране кметова или председника да се бране за непослушност, па се они, по оцени ових, не могаду одбранити.

Овакав поступак задовољавао би чак и наређења чл. 11. Устава, јер се и тамо само тражи да се некоме пружи могућност одбране, а не вели се на који ће начин она бити.

Ако би се хтело рећи, да је то регулисано полицијском уредбом и кривичним судским поступком, онда се на тај приговор пружа тај одговор, да је законодавац овим специјалним законом пружи ова права кметовима и председницима и поред овакве уставне одредбе, и да је овакав закон обвезан и за власти и за све остале, све и да би био у супротности са самим Уставом.

Према томе могло би се истаћи питање: да ли закон одговара одредбама уставним, али се никако не би могла оспорити његова важност, кад му не оскудевају услови из чл. 35. Устава, пошто су вршеном ревизијом закона о општинама од 1903. и 1905. год. ипак задржате одредбе из чл. 109. и 110. истог закона.

Из ових разлога погрешно је поступање оних првостепених судова, који у опште улазе у оцену ових пресуда кметовских и председничких, по жалбама осуђених, па их чак и ниште, јер они на то немају права, пошто су ове осуде извршене и против истих нема места жалби.

Наравно, да се судска надлежност не искључује у случајевима чл. 28. Устава, кад се подигне тужба против поменутих часника, ако они нису пружили могућност дотичнима да се усмено бране, или су учинили какву другу повреду права појединаца својим незаконитим радом.

Кад је, дакле, закон о општинама донесен суделовањем оба законодавна фактора (чл. 35. Устава), онда је он по чл. 117. Устава обвезан и за судове и они га морају вршити онако, како он гласи, све дотле, докле се не би укинуо на на-

чин, који одређује чл. 116. истог Устава.

Наређење чл. 9. Устава, нема ничега заједничког са случајевима из чл. 109. и 110. јер оно говори о *ипритвору* а овде је у питању *осуда*.

Према овоме, кад год има оправданих разлога, кметови и председници могу изрицати усмене осуде по чл. 109. и 110. поменутога закона, пошто кривца позову усмено да се брани, па нађу да он свој поступак није могао оправдати, а осуда је, међутим, неопходно потребна ради реда, безбедности или одржања угледа власти.

За овакав законити рад они неће одговарати.

Сва акта по којима је поништена осуда, суд треба да пошаље својој претпостављеној власти, те да се изиште одлука Касационог Суда.

На питање деловође општине бањске у његовом акту под II. он ће наћи одговор у бр. 19 „Полицијског Гласника“ за 1907. годину.

II.

Суд општине трњанске, актом својим Бр. 1213. пита:

„У дугованом распореду пореза бр. 2, ове општине, за ову годину, има неколико пореских дужника, који дугују извесне суме пореза и приреза.

Лица ова немају никаквог свог ни кретног ни непокретног имања, него живе на имању својих жена, које је засебно задужено порезом на име самих њихових жена, а на које су оне платиле порез у своје време.

Порез што га дугују ова лица, то је њихов непосредни порез на личност у смислу чл. 71. и 72. закона о непосредном порезу са одговарајућим прирезима.

Жене ових дужника не одобравају, да се њихова имања узму у попис и продају за порез њихових мужева, пошто су оне платиле порез на само имање у своје време.

Моли се уредништво за обавештење: може ли се узети у попис и продати имање ових жена за порез који дугују њихови мужеве, и ако не може, како ће се наплатити?⁶

— На ово питање одговарамо:

Не може се продати непокретно имање женино за наплату пореза, који муж дугује на своју личност, јер је по § 767. грађ. закона, имање, које жена донесе као мираз, својина њена, а муж има само право уживања.

Ако се овај порез не може наплатити из личног прихода дужника, онда нека се учини предлог за расходовање у смислу чл. 123. закона о порезу.

III.

Суд општине преображењске, актом својим Бр. 1716, пита:

„Кад извесна лица имају примати досуде по извршним општинским пресудама, као н. пр. дангубу и т. слично, па престану суду и изјаве: да досуду не траже, било што су непосредно измирени од осуђеног, било што му ову испраштају

да ли у таквим судучајевима треба наплаћивати таксу од 0-10 дин. као да је и примио дотичну суму или не?»

— На ово питање одговарамо:

На изјаве оних, који по пресудама имају примати какве досуде, да ове досуде не траже, јер су измирени непосредно од осуђеног или му досуде опраштају, неће се наплаћивати такса из т. 8. таксене тарифе зак. о таксама, јер нема онога што условљава наплату таксе — *признанице*.

Ако су они осуђеном лично издали признаницу на примљену суму, онда се плаћа такса по вредности из чл. 8. тарифе.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ОБЈАВА

Васа Вучетић, земљ. из Мирнице у срезу косаничком, одметнуо се од власти по извршењу два дела убиства, да и даље чини казнима дела.

На основу члана 9. закона о јавној безбедности, начелство округа топличког овим позива одметника Васу да се у року 20 двадесет дана, рачунајући од дана када ова објава у „Српским Новинама“ изађе пријави најближој полицијској власти или најближем првостепеном суду, јер ако у остављеном року то не буде учинио начелство ће га огласити за хајдука.

Лични опис:

Васа је стар 45—48 год., стаса средњег, добро и правилно развијен, лица руменог и роавог, носав, нос широки, одело непознато.

Из канцеларије начелства округа топличког, 13. септембра 1908. године у Прокупљу.

ТРАЖЕ СЕ

Драга, кћи **Михаила Јовановића**, ливара из Обреновца, утекла је 19. ов. месеца од своје куће. Драга је стара 13. година, високога раста, очију црних, косе смеђе. Денеша начелника среза посавског Бр. 13727.

Стеван Марковић, шегрт код Милића и Лукића, трг. из Крагујевца, наоблегао је од господара и није се до сада вратио. Стеван има 14 год., очију граорастих. Држи се да је утекао са дружином циркуса „Варијете“. Денеша начелства окр. крагујевачког Бр. 15668.

Исаило Обреновић, из села Бајчетине, отишао је 15. ов. месеца од своје куће и није се до сада вратио. Исаило је стар 35 година, средњег раста, косе црне, бркова црних; од одела носи гуњ од шајка, гаће и кошуљу, на глави шајкачу, а на ногама шабачке опанке. Акт начелника среза грузанског Бр. 18786.

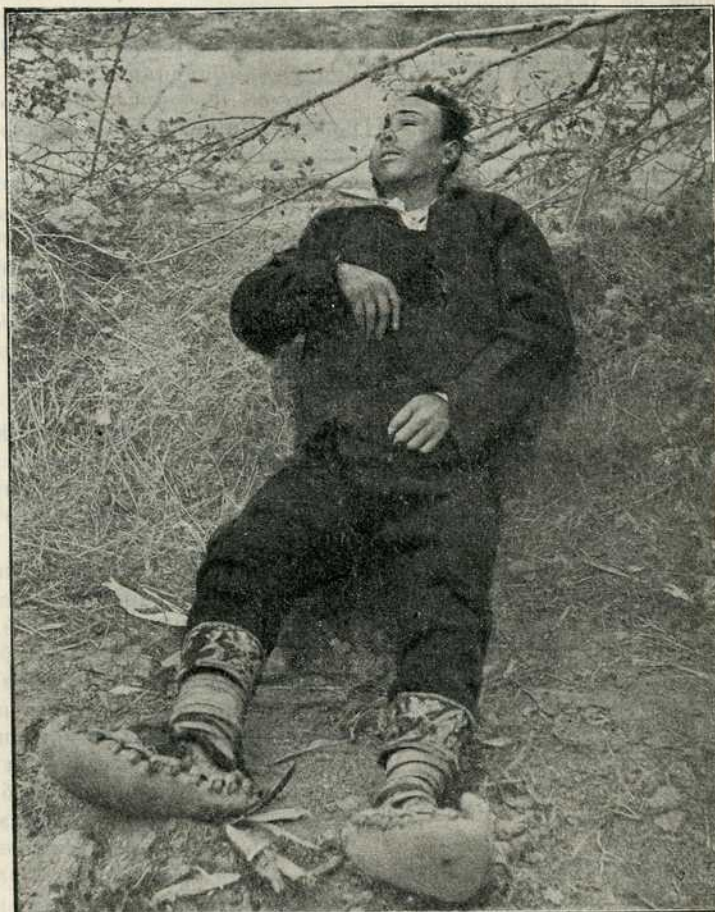
Чедомир, син **Костадина Митића**, земљоделца из Стубленице, још пре 20. дана отишао је од куће и није се до сада вратио. Чедомир је стар 13. година, малога раста, деж-

мекаст, очију граорастих; од одела носи један стари копран од шајка, на глави шубару, а на ногама опанке. Акт начелника среза тамнавског Бр. 16449.

Позивају се све општинске и полицијске власти да ова лица потраже и пронађене упуте коме треба.

КО ЈЕ ОВО?

Непознати леш, чију фотографију износимо, нађен је 17. тек. м-ца поред пута Аранђеловац—Младеновац, у њиви Владимира Милентијевића, из Коњара. Непознати је, као што се на фотографији види, младић од својих

18—20 год., висок 1 м. 67 см., у лицу црномањаст, косе и очију црних, бркова малих и ретких, носав, у оделу сукненом. Ко га познаје, моли се да то јави својој најближој полицијској власти, која ће у смислу кривич. суд. поступка констатовати то протоколарно, и протокол одмах послати начелнику среза јасеничког, округа крагујевачког с позивом на акт Бр. 19666.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Младен Миленковић, трговац из Мојсиња нашао је 3. ов. месеца на друму Чачак—Крагујевац једну ташну и у њој: један златан женски часовник, две златне дијамантске гране, једну мараму опшивену жутиим везом са монограмом „О. И.“, једну новчаницу од 10 динара и један динар у сребру. Сопственик ових ствари треба да се обрати начелству округа рудничког са доказима о својини најдаље у

року од године дана. Акт начелства окр. рудничког Бр. 7321.

КРАЂЕ СТОЈЕ

Ноћу, између 19 и 20. ов. месеца украђено је 19. брава оваца **Миленку Животићу**, тежаку из Средњева. Денеша начелника среза рамског Бр. 15932.

Ристи Радосављевићу, из Прокупља, украђен је један биво, стар 5. год., средње величине, на репу при крају има беле длаке. Акт начел. окр. топличког Бр. 7059.

Ноћу, између 10. и 11. ов. месеца, непознати лопови украли су **Данилу Јовићу**, из Видровца, два вола, две краве и два телета. Један је во длаке жуте, матор 5 год., други длаке беле, матор 3. године, без роваша; једна је крава длаке жуте и беле, матора 5 година, а друга длаке мургасте, матора 8 година; телад су матори по 1½ годину, а једно је мушко и длаке жуте, лисасто, а друго женско и беле длаке.

Ноћу, између 15. и 16. ов. месеца украђена је **Филипу Јовановићу**, из Деонице, кобила матора 7. година, алатаста, са жигом „Т“. Денеша начел. среза беличког Бр. 20055.

5. ов. месеца украђена је једна кобила **Проки Стојановићу**, из Прокупља. Украђена кобила матора је 8. година, длаке црне, на челу лисаста, а у десну задњу ногу путаста. Акт начел. окр. топличког Бр. 7014.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове покрађе.